

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3MCdo/1/2012
Identifikačné číslo spisu:	1107218101
Dátum vydania rozhodnutia:	26.11.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Daniela Sučanská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:1107218101.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci Mgr. D. F., bývajúceho v Q., proti žalovanej JUDr. Kataríne Čechovej, advokátky so sídlom v Bratislave, Štúrova č. 4, o zaplatenie 246,96 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 18 C 78/2008, o mimoriadnom dovolaní Generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 30. novembra 2010 sp. zn. 5 Co 417/2009 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Bratislave z 15. novembra 2011 sp. zn. 5 Co 417/2009, takto

rozhodol:

Mimoriadne dovolanie o d m i e t a .

Žalovanej nepriznáva náhradu trov konania o mimoriadnom dovolaní.

Odôvodnenie

Žalobca žalobou žiadal zaviazať žalovanú na zaplatenie sumy 246,96 € s príslušenstvom z titulu neuhradenej časti mzdy, na tom skutkovom základe, že na základe pracovnej zmluvy z 25. júna 2004 (ďalej len „pracovná zmluva“) vykonával pre žalovanú prácu advokátskeho koncipienta a za posledné dva mesiace pred skončením pracovného pomeru so žalovanou dohodou ku dňu 6. júna 2005, žalovaná mu zaplatila mzdu za mesiac máj zníženú o 269,20 € (8 110 Sk) a za mesiac jún o 266,55 € (8 030 Sk).

Okresný súd Bratislava I rozsudkom z 10. septembra 2009 č.k. 18 C 78/2008-110 žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 246,96 € s príslušenstvom a rozhodol o náhrade trov konania. Z vykonaného dokazovania mal preukázané, že žalovaná žalobcovi zrazila z jeho mzdy jej náklady na školenia a semináre, ktorých sa žalobca zúčastnil v dňoch 25.-27. novembra 2004 o Európskej spoločnosti a za letný a zimný semester francúzskeho jazyka v celkovej výške 535,75 € (16 140 Sk). Žalobca, ktorý sa v konaní domáhal iba časti sumy zrazenej mu žalovanou (246,96 €) sa domnieval, že žalovaná mu vykonala zrážky zo mzdy za náklady na semináre advokátskych koncipientov uskutočnených v dňoch 14.-16. októbra 2004 a 7.-9. apríla 2005. Súd v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na rozdiel medzi získavaním, resp. zvyšovaním kvalifikácie zamestnanca a prehlbovaním kvalifikácie, ktorý spočíva v tom, či zamestnanec nadobudol nový kvalifikačný stupeň alebo len si prehĺbil už existujúci kvalifikačný stupeň. Vzhľadom na okolnosti prípadu uzavrel, že školenia, ktorých

sa zúčastnil žalobca, boli prehlbovaním jeho kvalifikačného stupňa, ktoré sa považujú za výkon práce podľa § 154 ods. 3 Zákonníka práce. Dohodu o zrážkach zo mzdy dojednanú v čl. 5 ods. 4 pracovnej zmluvy, podľa ktorej žalobkyňa zrazila náklady vynaložené na vzdelávanie žalobcu ako zamestnanca, súd posúdil ako neplatnú v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor s § 154 ods. 3 Zákonníka práce, pretože žalobca si účasťou na školeniach len prehlboval svoju kvalifikáciu a so žalovanou neuzavrel osobitnú dohodu o zvyšovaní jeho kvalifikácie nad rámec povinností advokátskeho koncipienta. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Na odvolanie žalovanej Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 30. novembra 2010 sp. zn. 5 Co 417/2009 v spojení s opravným uznesením z 15. novembra 2011 sp. zn. 5 Co 417/2009 zmenil napadnutý rozsudok tak, že žalobu zamietol a žalobcu zaviazal zaplatiť trovy konania. Zmenu rozsudku a zamietnutie žaloby odôvodnil tým, že žalobca v konaní nepreukázal svoje skutkové tvrdenie o tom, že mu žalovaná zrazila zo mzdy náklady na semináre advokátskych koncipientov, ktorých sa zúčastnil v dňoch 14.-16. októbra 2004 a 7.-9. apríla 2005. Žalobca toto svoje tvrdenie nepreukázal, jeho tvrdenie žalovaná poprela a keďže si v konaní uplatňoval vyplatenie neuhradenej časti mzdy zrazenej za dva semináre advokátskych koncipientov, odvolací súd žalobu zamietol z dôvodu neunesenia dôkazného bremena. Rozhodnutie o trovách odvolacieho konania odôvodnil § 224 ods. 2 O.s.p.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal na podnet žalobcu ako účastníka konania mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky a navrhol tento rozsudok zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu ďalšie konanie. V mimoriadnom dovolaní uviedol, že napadnutým rozhodnutím bol porušený zákon a spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), pretože odvolací súd sa nezaoberal otázkou zákonnosti vykonaných zrážok zo mzdy a nesprávne posúdil otázku dôkazného bremena žalobcu, ktorý svoje skutkové tvrdenia preukázal. Dôkazné bremeno o právnych dôvodoch vykonaných zrážok zo mzdy nesie žalovaná a odvolací súd sa mal aj zaoberať otázkou, či zrážky zo mzdy boli vykonané v súlade so zákonom.

Žalovaná vo vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu navrhla dovolanie zamietnuť. Spochybňovala potrebu ochrany práv žalobcu týmto opravným prostriedkom s ohľadom na princíp právnej istoty a hodnotu predmetu sporu (plnenie neprevyšujúce trojnásobok minimálnej mzdy). Poukázala na to, že žalobca si v konaní uplatňoval nevyplatenú mzdu za dva semináre advokátskych koncipientov a nikdy nespochybňoval platnosť uzavretej dohody o zrážkach zo mzdy.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnuté rozhodnutie v rozsahu podľa § 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie treba odmietnuť.

Podľa § 243e ods. 1 O.s.p. ak generálny prokurátor na základe podnetu účastníka konania, osoby dotknutej rozhodnutím súdu alebo osoby poškodenej rozhodnutím súdu zistí, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon (§ 243f O.s.p.), a ak to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu a túto ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, podá proti takémuto rozhodnutiu súdu mimoriadne dovolanie. Podľa § 243f ods. 1 O.s.p. mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e, ak a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237, b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 O.s.p.).

V rozhodovacej praxi najvyššieho súdu pretrvávala nejednotnosť rozhodovania a výkladu ustanovení § 243e až § 243j O.s.p. v otázke procesnej prípustnosti mimoriadneho dovolania. Na spoločnom rokovaní občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 20. októbra 2015, bolo prijaté spoločné zjednocujúce stanovisko, právna veta ktorého znie: „Procesná prípustnosť mimoriadneho dovolania podaného na podnet účastníka je v občianskom súdnom konaní podmienená

tým, že tento účastník najprv sám neúspešne využil možnosť podať všetky zákonom dovolené riadne a mimoriadne opravné prostriedky, ktoré boli potenciálne spôsobilé privodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie. Pokiaľ túto možnosť nevyužil, mimoriadne dovolanie treba odmietnuť“.

Predmetné stanovisko, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 94/2015, vychádza z názoru, že postup účastníka občianskeho súdneho konania, ktorý mal v určitom prípade možnosť napadnúť rozhodnutia súdov odvolaním alebo dovolaním, uvedenú možnosť ale nevyužil, i keď tieto opravné prostriedky mali potenciál podstatne ovplyvniť rozhodnutie súdu, sa prieči všeobecne rešpektovanej zásade „nech si každý chráni svoje práva“. Táto zásada zdôrazňuje procesnú povinnosť účastníka vyvinúť vlastnú aktivitu a iniciatívu tak, aby sám svojimi procesnými úkonmi riadne, včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou sledoval ochranu svojich subjektívnych práv. Pokiaľ účastník konania zostane v naznačenom smere pasívny, je (neskoršia) aktivita generálneho prokurátora vyúsťajúca do podania mimoriadneho dovolania neprípustná a nemôže mať procesné dôsledky predpokladané v § 243e až § 243j O.s.p.

Najvyšší súd, stotožňujúc sa v preskúmvanej veci so závermi, na ktorých spočíva predmetné stanovisko, skúmal na podklade spisu, či žalobca napadol rozsudok odvolacieho súdu dovolaním. Po zistení, že dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nepodal, najvyšší súd mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora odmietol ako procesne neprípustné (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s ustanoveniami § 243b ods. 5 O.s.p. a § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

Generálnemu prokurátorovi v konaní o mimoriadnom dovolaní nemôže byť uložená povinnosť nahradiť trovy konania. Povinnosť nahradiť trovy konania v konaní o mimoriadnom dovolaní má ten, kto podal podnet na podanie mimoriadneho dovolania (viď § 148a ods. 1 a 2 O.s.p.). V danom prípade dal podnet na mimoriadne dovolanie žalobca. Najvyšší súd nepriznal žalovanej náhradu trov konania o mimoriadnom dovolaní, lebo nepodala návrh na jej priznanie (§ 243i ods. 2 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.